

MÉRNÖKI ÉS VÁROSRENDEZÉSI
KORLÁTOLT FELELŐSÉGŰ TÁRSASÁG
B U D A P E S T
H-1034 Budapest, Szomolnok utca 14.
telefon: 250-5064 telefax: 250-5066
e-mail: prourbe@prourbekft.hu

BUDAPEST, II. KERÜLET, RETEK UTCA KÉTIRÁNYÚSÍTÁSA

SZAKVÉLEMÉNY

Dátum: 2011. június

Megbízó: Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata

Tervező: PRO URBE MÉRNÖKI ÉS VÁROSRENDEZÉSI Kft.

Ügyvezető igazgató: Babós Gyula

Tervező: Friedl Ferenc
Babós Gyula (01-1011, KÉ-T, KÉ-Sz)

Felelős tervező: Szálka Miklós (01-1012, KÉ-T, KÉ-Sz)

Tervellenőr: Dulicz László (01-11543, KÉ-T)

Tervező

Tervező

Ellenőr

Ügyvezető igazgató

1. Előzmények

Jelen szakvélemény Budapest, II. Kerület Önkormányzatának megbízásából készült. Célja bemutatni a Retek utca Dékán utca és a Mammút I. parkolóházának bejárata közötti szakaszának kétirányúsításával járó hatásokat.

Budapest, II. Kerület Önkormányzatának megbízásából a Pro Urbe Kft. elkészítette 48/09. munkaszámon a Fény utca – Retek utca csomópontjában a Fillér utca felől új balra kanyarodási lehetőséget biztosító sáv engedélyezési és kiviteli terveit. A tervezési diszpozícióban a Fillér utca felőli új balra kanyarodó sáv és a Retek utcai kerékpárút érintett szakaszának rendezése szerepelt. A kiviteli tervek alapján 2010 áprilisában átépült a csomópont és 2010 májusában a forgalomba helyezése is megtörtént. A csomópont átadását követően a megrendelő kérésére utóvizsgálatot végeztünk 2010 júliusában és 2010 novemberében. A 43/10. munkaszámú dokumentációban leszállított anyagban a jelzőlámpa fázistervére vonatkozóan tettünk módosító javaslatot, valamint a Lövház utca – Fény utca csomópont átépítéséhez igazodóan a Fény utca forgalomtechnikai változtatásaira is tervet készítettünk.

Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Közlekedési Ügyosztály Forgalomtechnikai Alosztálya a XII-387/3/2010. számú határozata értelmében a csomópont használatbavételi és forgalomba helyezési engedélyt kapott. A határozat szerint: *„A helyszíni bejáráson megállapított, az építéssel kapcsolatban felmerült hibák, hiányosságok kijavítása megtörtént, továbbiak nem merültek fel.”*

2. Forgalmi helyzet ismertetése

A Retek utca – Fény utca csomópontjának (1. ábra) átépítését követően az új forgalmi rend szerint a Fillér utca felől balra is lehet fordulni a Fény utca felé (2. ábra). A Dékán utca felé továbbra is megmaradt a jobbra forduló sáv. A balra kanyarodók telezőldben haladhatnak a Fény utca felé, így a Retek utcából egyenesen érkezők számára elsőbbséget kell adniuk.

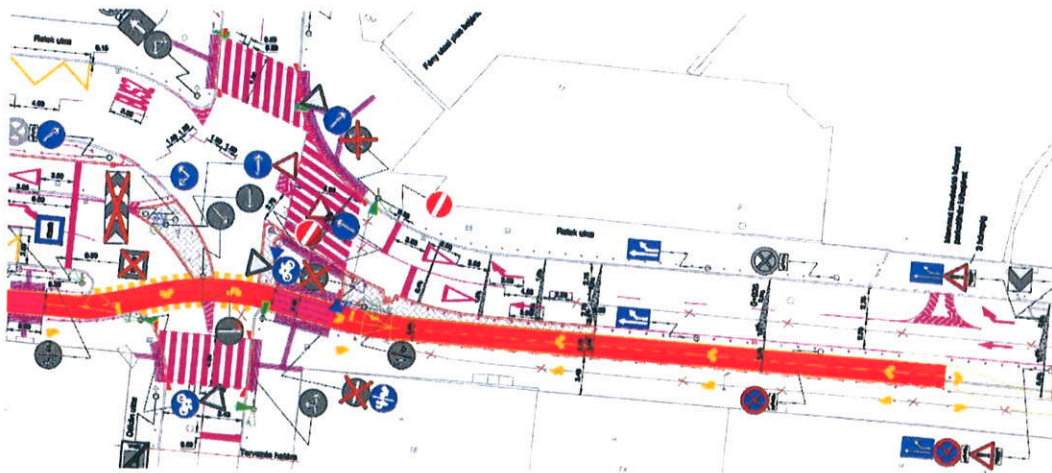
A Retek utcában, a Margit körút felől a Mammút I. parkolóházának bejáratát követően két forgalmi sávban lehet haladni. Az egyik sávból egyenesen

lehet a Fillér utca felé haladni, míg a másik sávból jobbra lehet fordulni a Fény utcába. Ennek a kialakításnak a révén a jobbra fordulóknak nem tartják fel azokat az autósokat, akik a Fillér utca felé mennének tovább.

1. ábra: A vizsgált csomópont elhelyezkedése

2010. augusztus 27-én átadták az átépített Lövőház utcát. A végleges forgalmi rend szerint a Káplár utca és Fény utca közötti szakasza sétálóutca lett, erre a szakaszra az autósok nem hajthatnak be. Az átépítés keretében a Lövőház utca – Fény utca csomópontban a jelzőlámpás forgalomirányítás megszűnt. A csomópontot a járdaszintre emelték.

2. ábra: Forgalomtechnikai részletrajz

3. Vizsgálatok, eredmények

A Lövház utca lezárását követően Budapest, II. Kerület Önkormányzatának kérésére újabb forgalmi vizsgálat készült a Fény utca – Retek utca csomópontjára vonatkozóan.

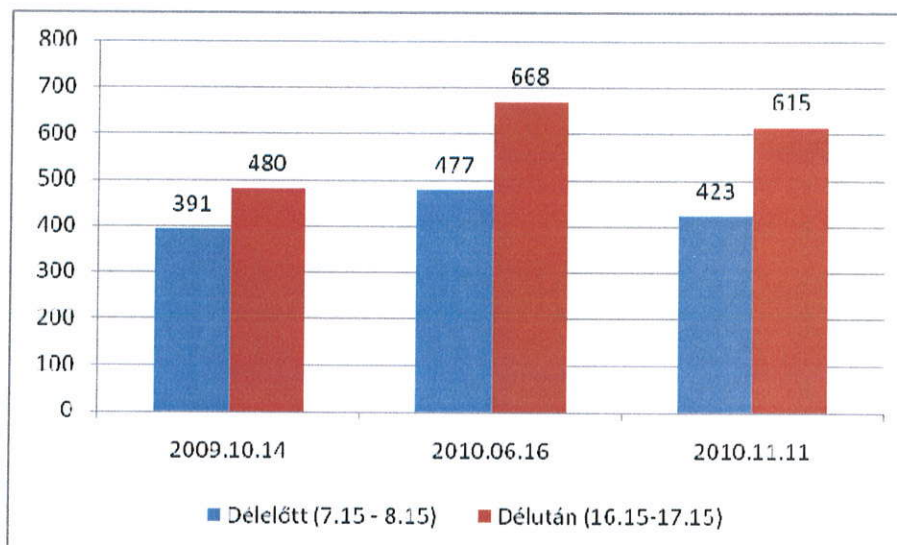
A helyszíni bejárások és a 2010 novemberi ismételt forgalomszámlálás során többször tapasztaltuk, hogy Fény utcában szabálytalanul, „második” sorban állnak meg az autók, ezáltal csökkentve a Fény utca áteresztőképességét. A Lövház utca – Fény utca csomópontban a korábbi jelzőlámpás forgalomirányító berendezés elbontása és a Fény utca módosított forgalomtechnikai kialakítása révén **a Fény utcában korábban tapasztalható torlódások megszűntek.**

A Retek utcában a Dékán utca és a Fillér utca közötti középső járdasziget mellett, a Fillér utca felé vezető oldalon a kihelyezett megállást és parkolást tiltó, a szabálytalan autó elszállítását jelző KRESZ-táblák ellenére továbbra is rendszeresen szabálytalanul parkoló járműveket lehet találni, melyek befolyásolják a forgalom szabad áramlását. Több alkalommal a környező üzletekbe áruszállítást végző kisteherautókkal is itt állnak meg. Ez különösen akkor kritikus, mikor a 149-es jelzésű autóbusz is a megállójában tartózkodik, mert ebben az esetben nem tudják a Dékán utca ill. a Retek utca felől érkező járművek a szabálytalanul megálló autókat.

A 2010. november 11-én forgalomszámlálás során a mért adatokat összehasonlítottuk a 2009. október 14-ei és 2010. július 16-ai adatsorral (3. ábra). Megfigyelhető, hogy a balra kanyarodó sáv átadása után a Fény utca forgalma mintegy 22%-kal emelkedett a reggeli csúcsórában. Ekkor még a Lövház utca nem volt lezárva. A Lövház utca lezárása után ehhez képest a forgalom csökkent 14%-kal, ami viszont **az eredeti állapothoz képest is 8%-os növekedést mutat (a reggeli csúcsórában).** Ugyanakkor **az átalakítás révén a forgalom torlódásmentesen bonyolódik le, a gyalogosokkal való keresztezésnél konfliktusok nem lépnek föl.**

A délutáni csúcsórában a Fény utca forgalma 39%-kal növekedett a balra kanyarodó sáv átadása után. A reggeli 22%-os eltéréshez képesti jelentős növekedés elsősorban a Mammut bevásárlóközpont forgalma miatt lehetséges.

Ebben az időpontban a Lövház utca még nem volt lezárva. A 2010. novemberi forgalomszámlálás során az előző számláláshoz képest 11%-os csökkenést tapasztaltunk. Ez **az eredeti állapothoz képest 28%-os növekedést jelent (a délutáni csúcsórában)**. A teljes csomópontra vonatkozó forgalomáramlási ábrák a mellékletben találhatóak meg.

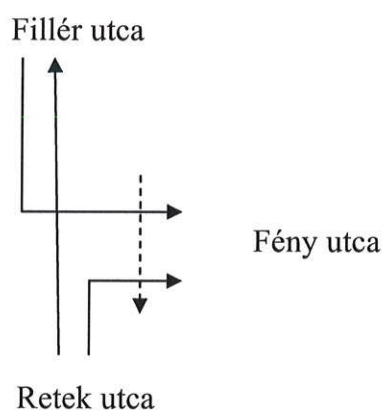
3. ábra: A Fény utca forgalomnagyságának változása

Összefoglalva tehát megállapítható, hogy a Filler utca felől balra kanyarodást biztosító sáv átadása után, de még a Lövház utca lezárása előtt a Fény utcában a forgalom növekedett. A Lövház utca lezárása után azonban csökkent a Fény utcában közlekedő autók száma a forgalmi átrendeződések hatására. Mivel azonban a járművek folyamatosan tudnak haladni, környezeti szempontból ez még kedvezőbb is, ahhoz képest, mikor egy helyben álltak a járművek a Lövház utcától a Retek utcáig. Így kevesebb káros anyag jut a levegőbe.

4. Retek utca kétirányúsításának hatásai

A Retek utca Dékán utca és a Mamnut I. bevásárlóközpont parkolójának bejárata közötti szakaszának kétirányúsítása esetén a 2010 tavaszán elkészült Retek utca – Fény utca csomópontot ismét át kellene építeni. A szegélyek kialakítása nem teszi lehetővé, hogy a Filler utca felől be lehessen hajtani a Retek utcába.

Amennyiben a Retek utca meglévő keresztmetszetének megtartásával valósulna meg a kétirányúsítása, akkor az egyenesen továbbhaladók és a jobbra kanyarodók számára jelenleg külön-külön sávot biztosító kialakítás nem biztosítható. A két sáv egyesítésével a Retek utcából a Fillér utca felé közlekedő autósok csak azután mehetnének egyenesen, amint a Retek utcából a Fény utcába már minden autós be tudott jobbra kanyarodni. A Fény utcai gyalogátkelő viszont ugyanabban a fázisban ad szabad jelzést a gyalogosok számára, mikor a Retek utca felől érkeznek a járművek. A kanyarodó autókkal szemben a gyalogosoknak van elsőbbségük (4. ábra; folytonos vonal: járművek, szaggatott vonal: gyalogosok).

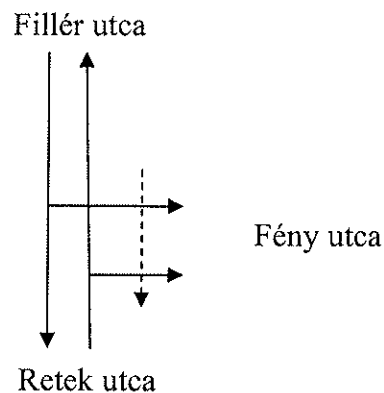
4. ábra: Azonos fázisban zajló mozgások - jelen állapot

A Fillér utca felől balra kanyarodók telezőldben haladhatnak a Fény utca felé, így a Retek utcából egyenesen érkezők számára elsőbbséget kell adniuk. Azaz a balra kanyarodók is ugyanabban a fázisban kapnak szabad jelzést, mikor a Retek utcából kihajtók.

Amennyiben a Fillér utca felől a balra kanyarodáson felül az egyenesen továbbhaladást is biztosítani kellene, ugyanaz a forgalmi helyzet állna elő, mint a Retek utca felől érkezők esetében: azaz az egyenesen haladókat feltartanák azok, akik a Fény utcába szeretnének befordulni (5. ábra; folytonos vonal: járművek, szaggatott vonal: gyalogosok).

A Fillér utca felől érkezők és a Retek utca felől érkezők külön fázisba történő szétválasztása nem biztosítható, mert az ehhez szükséges többlet zöldidőt a Dékán utca felől érkezők rovására lehetne csak biztosítani. Ez az irány azonban

hangolva van a Széll Kálmán tér jelzőlámpáival, így azon változtatni nem lehet. A Dékán utca jelentős gyalogos forgalmára is negatív hatással lenne amennyiben a Retek utcában közlekedő járművek számára növelnénk a zöldidőt. Csúcsidőszakban jelenleg is „gyalogos torlódás” tapasztalható a Dékán utca felől. A gyalogosok kárára történő fázisintervallum módosítás ellentmond azzal a törekvéssel, hogy Budapest belső területein számukra biztosítsunk előnyt.

5. ábra: Azonos fázisban zajló mozgások – a Retek utca kétirányúsítása esetén

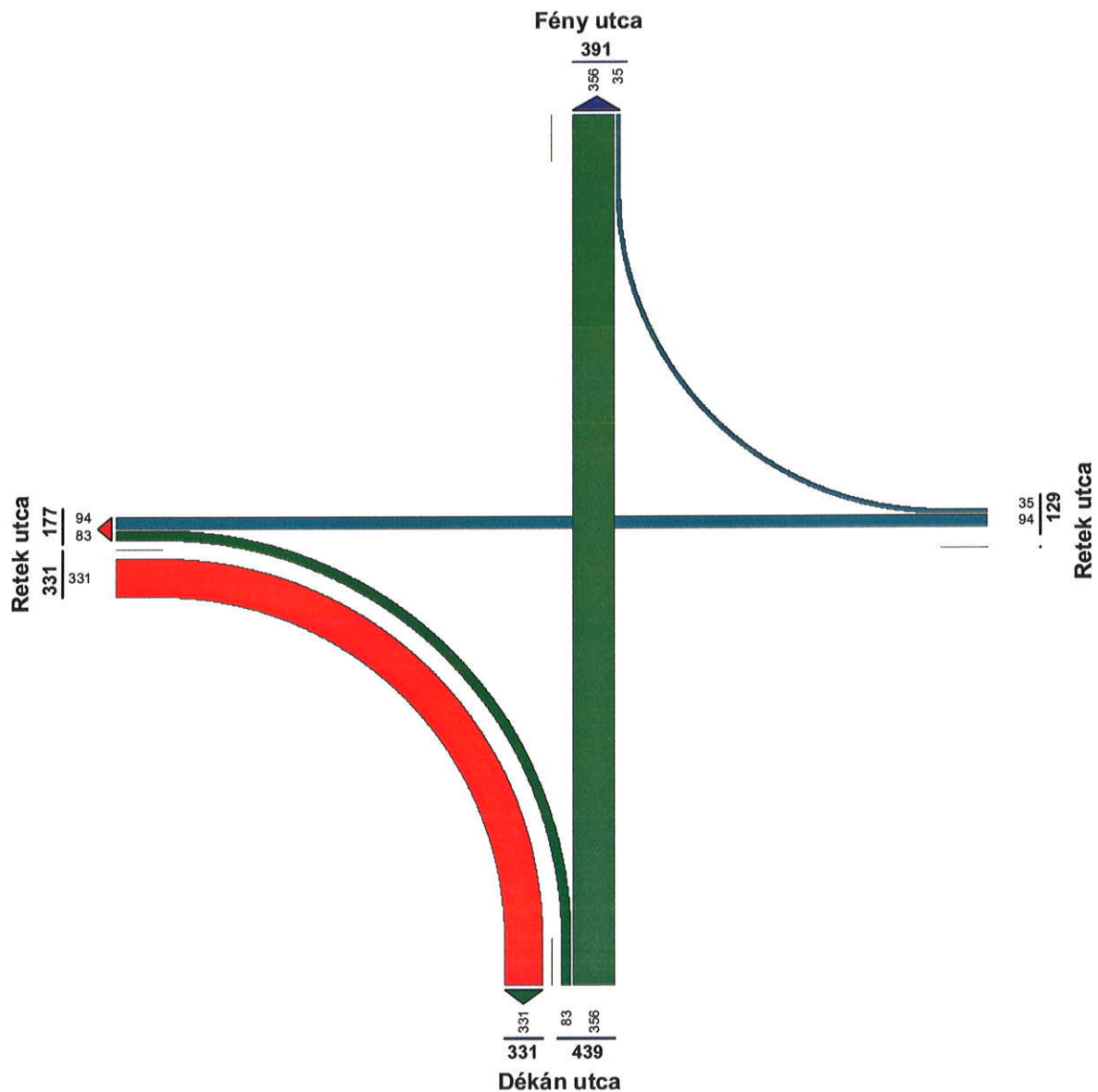
5. Összefoglalás

A Retek utca – Fény utca csomópont átalakítása és a Retek utca Dékán utca és a Mammut I. bevásárlóközpont parkolójának bejárata közötti szakaszának kétirányúvá tétele utóbbi forgalomvonzó hatása miatt **nem javasolt**. A csomópontban jelenleg is nagyobb mértékű forgalom jelenik meg, mint amennyi indokolt lenne. A Retek utca kétirányúsításával ugyan a Fillér utca felől a Fény utcába fordulók száma várhatóan csökkenne, de ennek forgalomátrendező hatása is lenne, többlet forgalmat generálna. A Retek utca kétirányúsítása révén a csomópont áteresztő képessége csökkenne és csúcsidőben torlódások kialakuláshoz vezetne, továbbá a 149-es jelű autóbusz menetidejét is negatívan befolyásolná. Ez környezeti szempontból is kedvezőtlen.

Összességében tehát ilyen jellegű beavatkozás a forgalomlebonyolódás terén előnyt nem, csak hátrányt okozna.

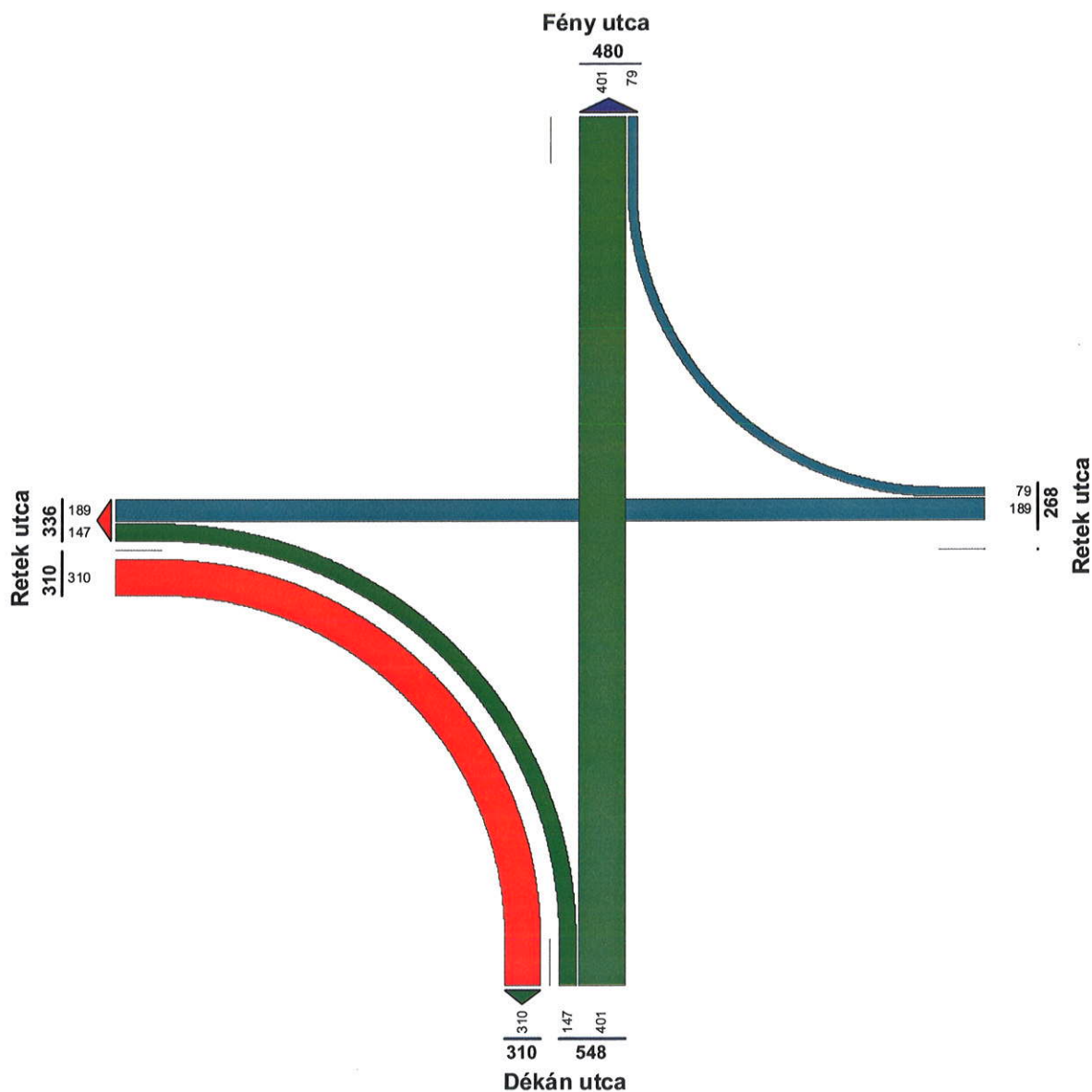
MELLÉKLET

De. 2009.10.14. 7:15 - 8:15

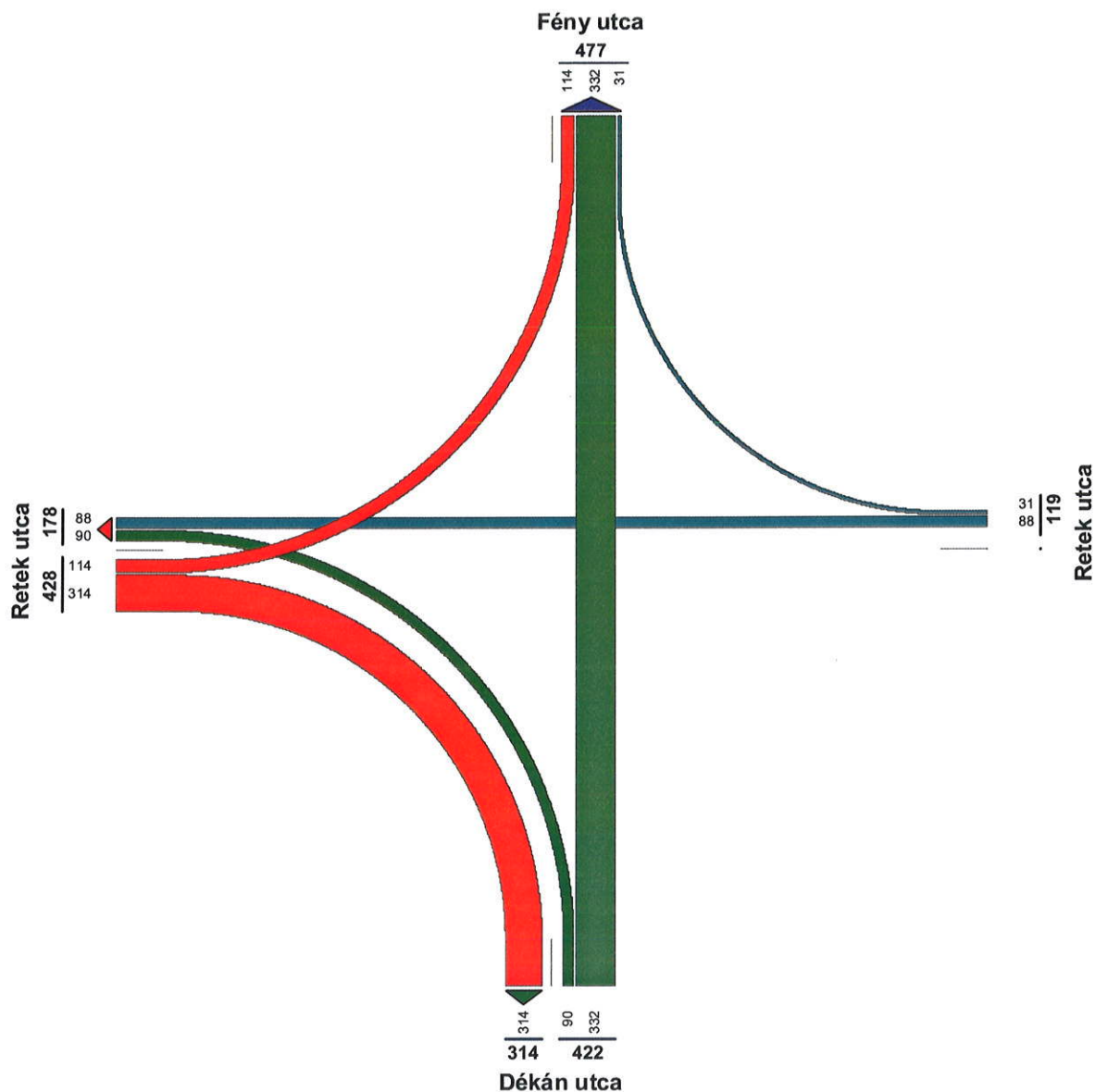
Projekt	Retek utca – Fény utca csomópontjában balra kanyarodó sáv kialakítása				
Csomópont	Retek utca – Fény utca				
Munkaszám	48/09	Változat	Terv	Dátum	2009.10.16.
Tervezte	Schvanner Norbert	Aláírás		Oldal	-

Du. 2009.10.14. 16:15 - 17:15

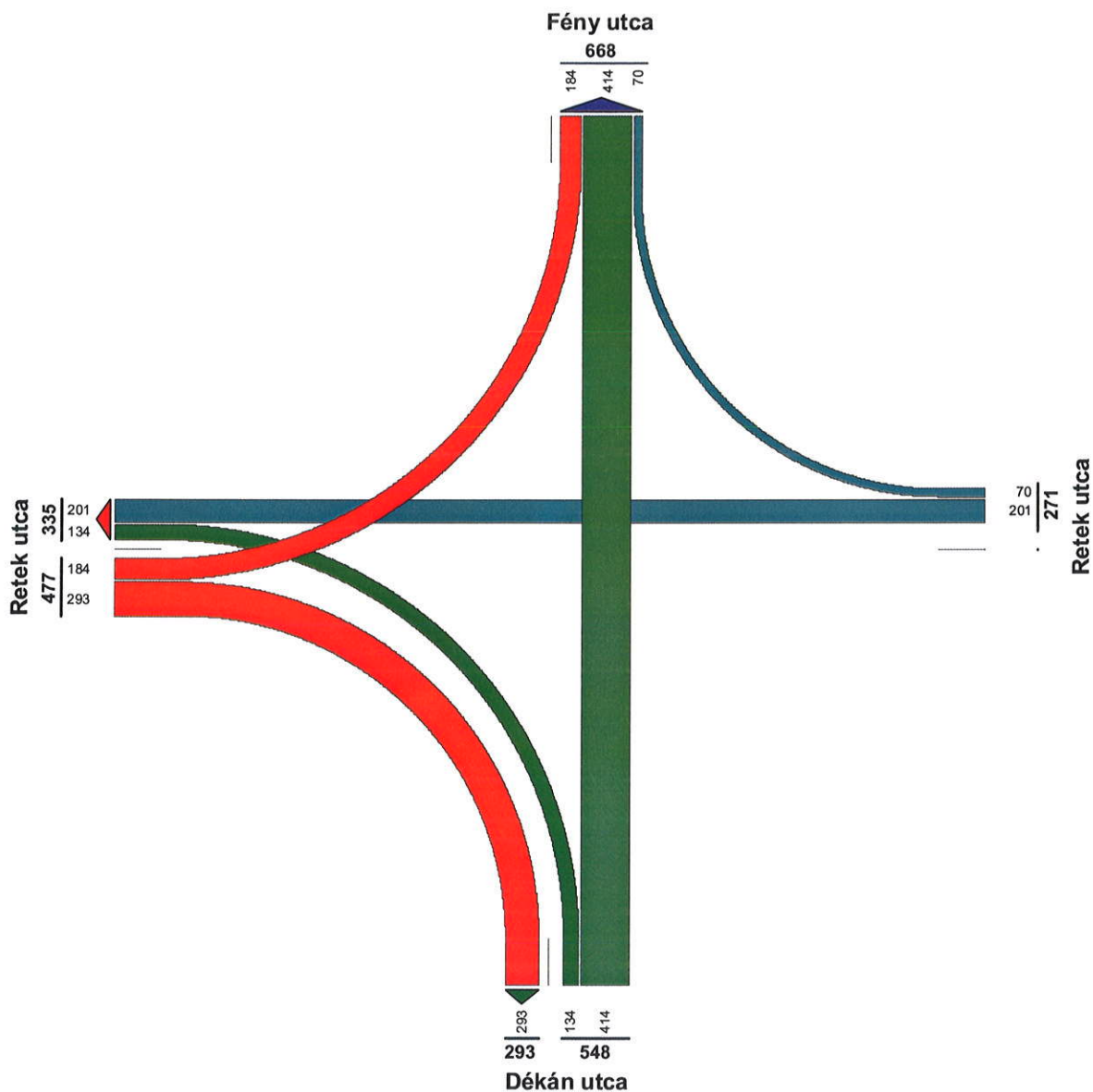
Projekt	Retek utca – Fény utca csomópontjában balra kanyarodó sáv kialakítása				
Csomópont	Retek utca – Fény utca				
Munkaszám	48/09	Változat	Terv	Dátum	2009.10.16.
Tervezte	Schvanner Norbert	Aláírás		Oldal	-

De. 2010.06.16. 7:15 - 8:15

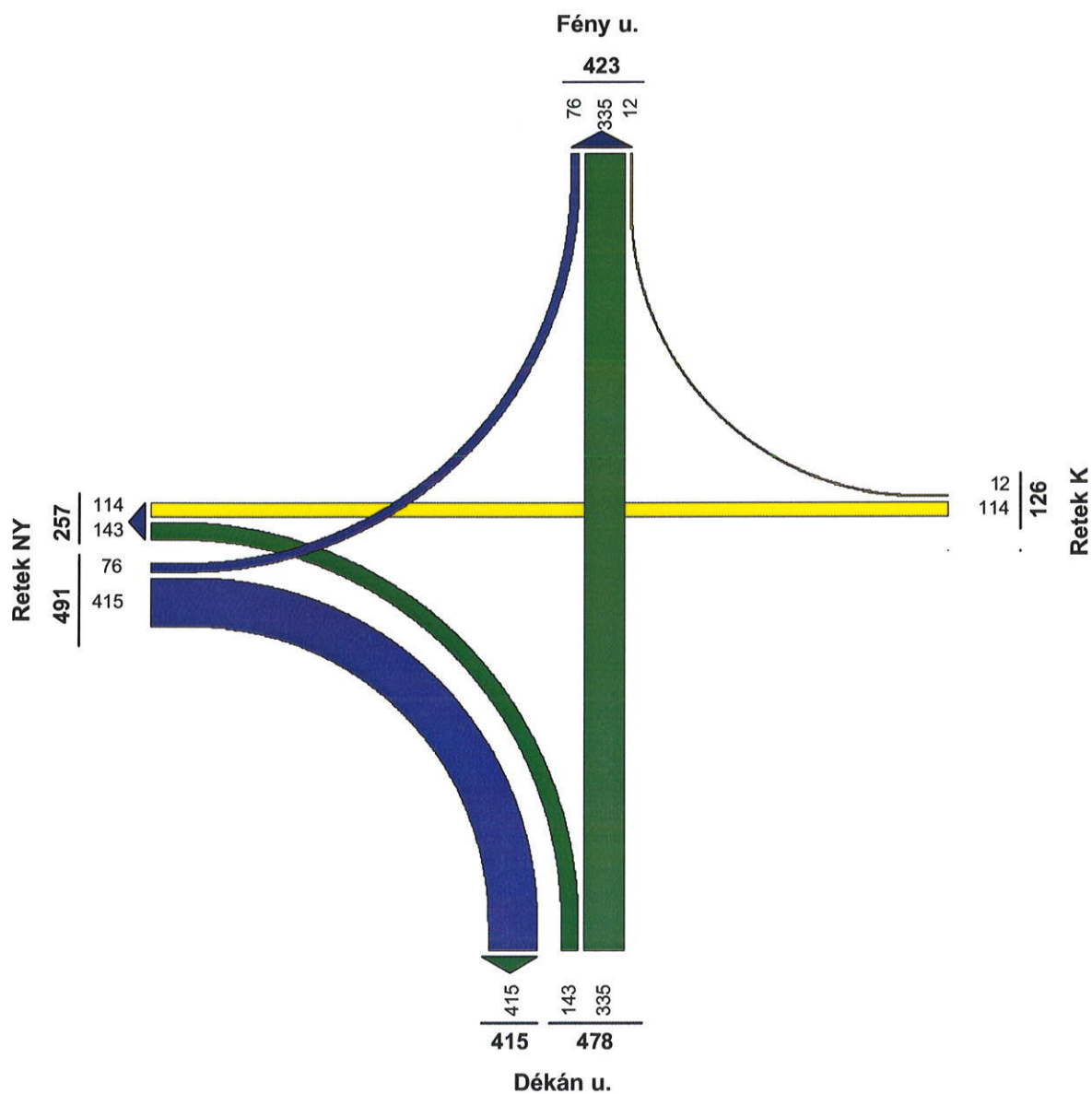
Projekt	Retek utca – Fény utca csomópontjának forgalmi felülvizsgálata				
Csomópont	Retek utca – Fény utca				
Munkaszám	43/10	Változat	Utóvizsgálat	Dátum	2010.07.07.
Tervezte	Schvanner Norbert	Aláírás		Oldal	-

Du. 2010.06.16. 16:15 - 17:15

Projekt	Retek utca – Fény utca csomópontjának forgalmi felülvizsgálata				
Csomópont	Retek utca – Fény utca				
Munkaszám	43/10	Változat	Utóvizsgálat	Dátum	2010.07.07.
Tervezte	Schvanner Norbert	Aláírás		Oldal	-

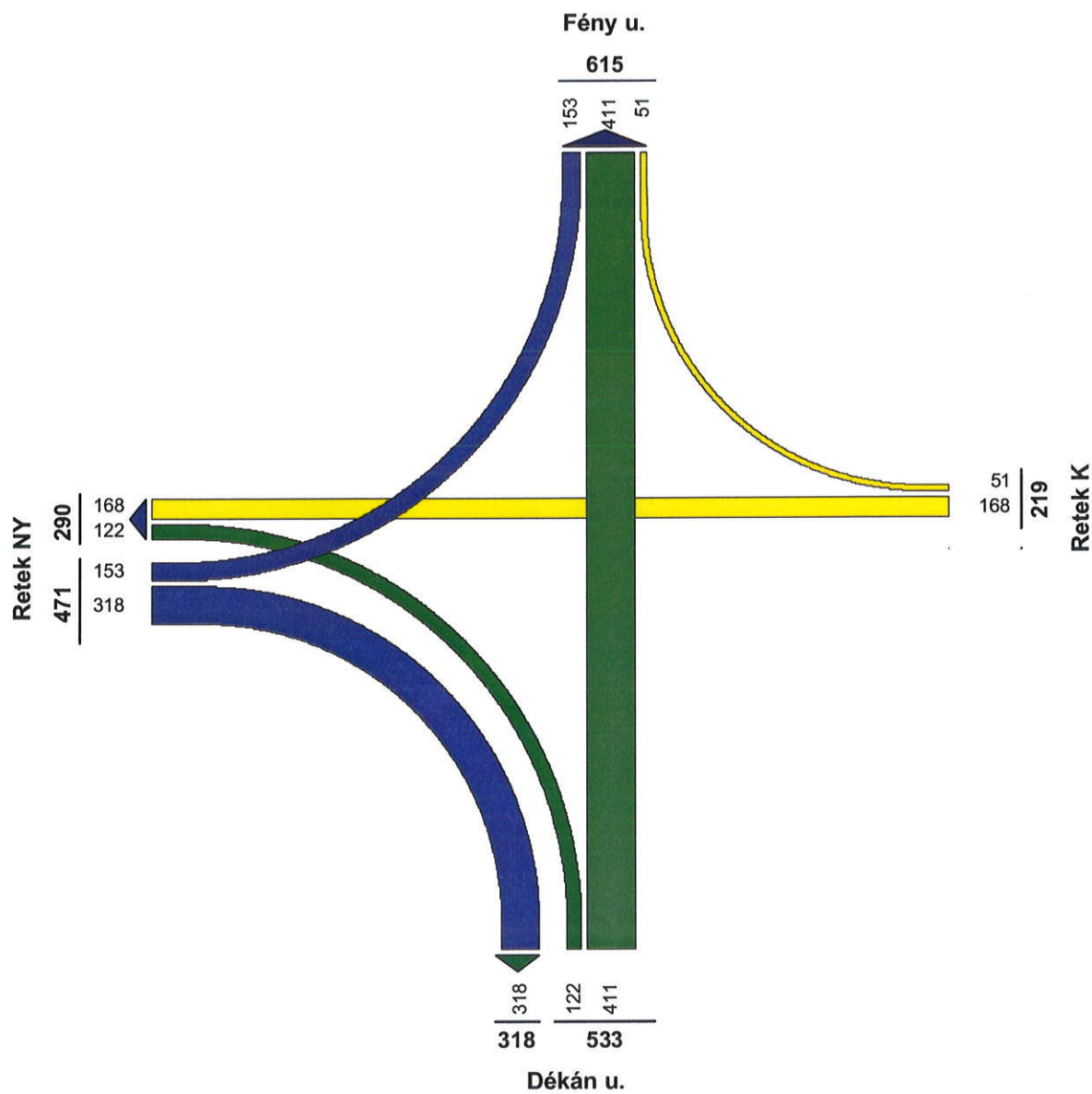
De. 2010.11.11. 07:15-08:15

Scale
 100
 200
 300

Projekt	Retek utca – Fény utca csomópontjának forgalmi felülvizsgálata				
Csomópont	Retek utca – Fény utca				
Munkaszám		Változat	Terv_	Dátum	2010.11.15.
Tervezte	Schvanner Norbert	Aláírás		Oldal	

Du. 2010.11.11. 16:15-17:15

Scale

100
200
300

Projekt	Retek utca – Fény utca csomópontjának forgalmi felülvizsgálata				
Csomópont	Retek utca – Fény utca				
Munkaszám		Változat	Terv_	Dátum	2010.11.15.
Tervezte	Schvanner Norbert	Aláírás		Oldal	